

KOPSAVIL-KUMS

ZIŅOJUMS PAR TERORISMA SITUĀCIJU UN TENDENCĒM EIROPAS SAVIENĪBĀ (TE-SAT) **2024**. GADĀ

2024. gada TE-SAT ir situācijas pārskats, kurā ir iekļauti skaitļi, galvenie notikumi un tendences terorisma jomā ES 2023. gadā, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtajiem kvalitatīvajiem un kvantitatīviem datiem par teroristu uzbrukumiem, apcietināšanas gadījumiem un tiesu lēmumiem, kas izdoti par teroristu noziedzīgajiem nodarījumiem.

Eiropola partneri sniedz arī vērtīgu kvalitatīvu informāciju un novērtējumus, kas papildina ziņojuma konstatējumus, lai raksturotu tās norises ārpus ES, kas ietekmē ES un tās iedzīvotāju drošību. Ziņojumu papildina Eurojust sniegtā informācija par notiesājošiem spriedumiem un attaisnojošiem spriedumiem, kas attiecas uz teroristu noziedzīgajiem nodarījumiem, kā arī par grozījumiem valstu tiesību aktos terorisma jomā, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtajiem datiem.

Lai gan galvenā TE-SAT aplūkotā joma ir terorisms, ziņojumā ir apskatīti konkrēti vardarbīgi ekstrēmistu incidenti, akti un darbības, par ko ir ziņojušas dalībvalstis, ja tie ir būtiski un pieejami.

GALVENĀS NOSTĀDNES

TERORISMA KVANTITATĪVS NOVĒRTĒJUMS ES 2023. GADĀ



2023. gadā 7 ES dalībvalstīs kopumā tika veikti 120 teroristu uzbrukumi (98 pabeigti, 9 neizdevušies un 13 novērsti), un tas bija pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Vislielāko skaitu teroristu uzbrukumu veica separātistu teroristi (70, visi pabeigti), tam sekoja kreisā spārna un anarhistu teroristi (32, no tiem 23 pabeigti). Bija 14 džihādistu teroristu uzbrukumi, no kuriem pieci tika pabeigti. Tika novērsti divi labējā spārna teroristu uzbrukumi.



Džihādistu teroristu uzbrukumi bija nāvējošākie, to rezultātā tika nogalināti seši cilvēki un divpadsmit tika ievainoti.



22 ES dalībvalstīs par teroristiskiem nodarījumiem tika aizturētas 426 personas. Lielākā daļa no tiem tika aizturēti par nodarījumiem, kas saistīti ar džihādistu terorismu (334), un tas arī noteica kopējo aizturēšanas gadījumu skaita pieaugumu salīdzinājumā ar 2022. gadu.



Tiesvedība tika pabeigta 14 ES dalībvalstīs, un rezultātā tika pieņemti 290 notiesājoši spriedumi un 68 attaisnojoši spriedumi par teroristu nodarījumiem.

KONCENTRĒTS IESKATS PAR KATRU TERORISMA VEIDU



Džihādistu terorisms ir viena no galvenajām ES drošības problēmām. 2023. gadā tam bija viskaitīgākā tiešā ietekme uz cietušajiem. Notikumi gan ES, gan ārpus tās palielināja apdraudējumu ES un radīja auglīgu augsni propagandai un radikalizācijai. Džihādistu apdraudējuma pamatā bija ārvalstu teroristu grupējumu, tiešsaistes tīklu un atsevišķu dalībnieku sadrumstalotas darbības.



Dinamiskajā labējā spārna teroristu kopainā vislielāko apdraudējumu radīja dalībnieki, kas darbojās kā atsevišķi izpildītāji vai nelielās grupās, un tos bieži vien motivēja akcelerācijas aspekti. Gados jaunie labējā spārna teroristi un vardarbīgie ekstrēmisti arvien aktīvāk iesaistījās propagandas veidošanā, vervēšanā, uzbrukumu organizēšanā un aktīvā kūdīšanā. Tīmeklī parādījās arvien jauni vardarbīgi labējā spārna ekstrēmistu grupējumi, kas centās darboties arī reālajā dzīvē.



Kreisā spārna un anarhistu teroristu un vardarbīgo ekstrēmistu grupējumi turpināja apvienoties ap pretvalstiskiem, antikapitālisma, antifašisma, antirasisma, pretmilitārisma un klimata problēmu naratīviem. Solidarizēšanās ar ieslodzītajiem anarhistiem palika spēcīgs katalizators vardarbīgām darbībām vairākās valstīs.



Etnonacionālistu un separātistu teroristu grupējumi joprojām bija aktīvi ES. *Fronte di Liberazione Naziunale Corsu* (FLNC) un *Ghjuventù clandestina Corsa* (GcC) turpināja uzbrukumus Korsikā, Francijā. *Partiya Karkerên Kurdistanê* (PKK) turpināja līdzekļu vākšanas, vervēšanas un propagandas darbības dažās ES dalībvalstīs.



Viens uzbrukums, kas klasificēts kā cita veida terorisms, tika novērsts, bet viens neizdevās. 27 apcietināšanas gadījumi ES 2023. gadā bija saistīti ar citiem vai nenorādītiem terorisma veidiem, tostarp ar *Reichsbürger* kustību, ar tās naratīviem, kas vērsti pret valdību un sistēmu.

NORISES VISĀ TERORISMA UN VARDARBĪGA EKSTRĒMISMA SPEKTRĀ EIROPAS SAVIENĪBĀ



Ekonomiskās, sociālās un politiskās norises radīja apstākļus, kas ļāva uzplaukt un izplatīties teroristiskiem un vardarbīgiem ekstrēmistu naratīviem un sazvērestības teorijām. Mūsdienu pasaulē ar daudzām krīzēm, ko raksturo nenoteiktība un svārstīgums, arvien vairāk cilvēku kļūst uzņēmīgi pret teroristu vai vardarbīgo ekstrēmistu idejām, vēstījumiem vai ideoloģijām. Sociālie tīkli un pilnīgi [end-to-end] šifrētās lietotnes (E2EE) tiek ļaunprātīgi izmantotas, lai izplatītu dažādus naratīvus, kas bieži vien piedāvā kopīgus mērķus un pretiniekus.



Jau tā neaizsargātajā globālajā un reģionālā vidē Hamās teroristu uzbrukums Izraēlai 2023. gada oktobrī un Izraēlas militārā reakcija Gazā ir izraisījusi paaugstinātu spriedzi sabiedrībā un antisemītiskas, kā arī pret musulmaņiem vērstas retorikas pieaugumu. Šos polarizējošos apstākļus ir izmantojuši teroristu grupējumi visā ideoloģiskajā spektrā, lai vervētu jaunus sekotājus, izplatītu propagandu un iedvesmotu atsevišķu izpildītāju uzbrukumus.



2023. gadā uzbrukumu plānošanā, teroristu propagandas izstrādē un kūdīšanā uz vardarbību bija iesaistīti gados jauni pieaugušie, kā arī nepilngadīgie. Daži jaunieši, kurus piesaistīja teroristu ideoloģijas, iesaistījās tīmeklī un apliecināja lielu ideoloģisko elastību un gatavību ķerties pie vardarbības. Atsevišķi neaizsargātie jaunieši tika aktīvi izmantoti vervēšanas darbībām. Dalībnieki, kas darbojas kā atsevišķi izpildītāji, parasti nav izolēti, bieži vien tie ir gados jauni cilvēki, kas iesaistījušies tiešsaistes kopienās, kuras propagandē vardarbību.



Teroristu un vardarbīgo ekstrēmistu grupējumi spēj stratēģiski integrēt savos instrumentārijos jaunākos sasniegumus digitālo tehnoloģiju jomā, tostarp mākslīgo intelektu (MI), lai izplatītu propagandu, veiktu vervēšanu, plānotu uzbrukumus un izvairītos no tā, ka tiesībaizsardzības iestādes viņus atklāj. Tiek izmantoti lielie valodu modeļi (LVM) un dziļviltojumi, lai radītu viltotas identitātes, izplatītu dezinformāciju un atbalstītu propagandas kampaņas.



Apdraudējuma dalībnieku nodomi iegādāties ar trīsdimensiju printeri izdrukātus ieročus ir izplatījušies ne tikai labējā spārna vidē vien. Personas ar dažādiem ideoloģiskiem uzskatiem aktīvi meklē tiešsaistes mācību materiālus un instrukciju rokasgrāmatas, kas iepazīstina ar uzbrukumu taktiku un sniedz informāciju par to, kā izgatavot ieročus, dronus, bumbas vai ķīmiskos ieročus.

Teroristu uzbrukumi (pabeigtie, neizdevušies un novērstie) un apcietināšanas gadījumi par teroristu nodarījumiem ES, 2021.–2023. gads

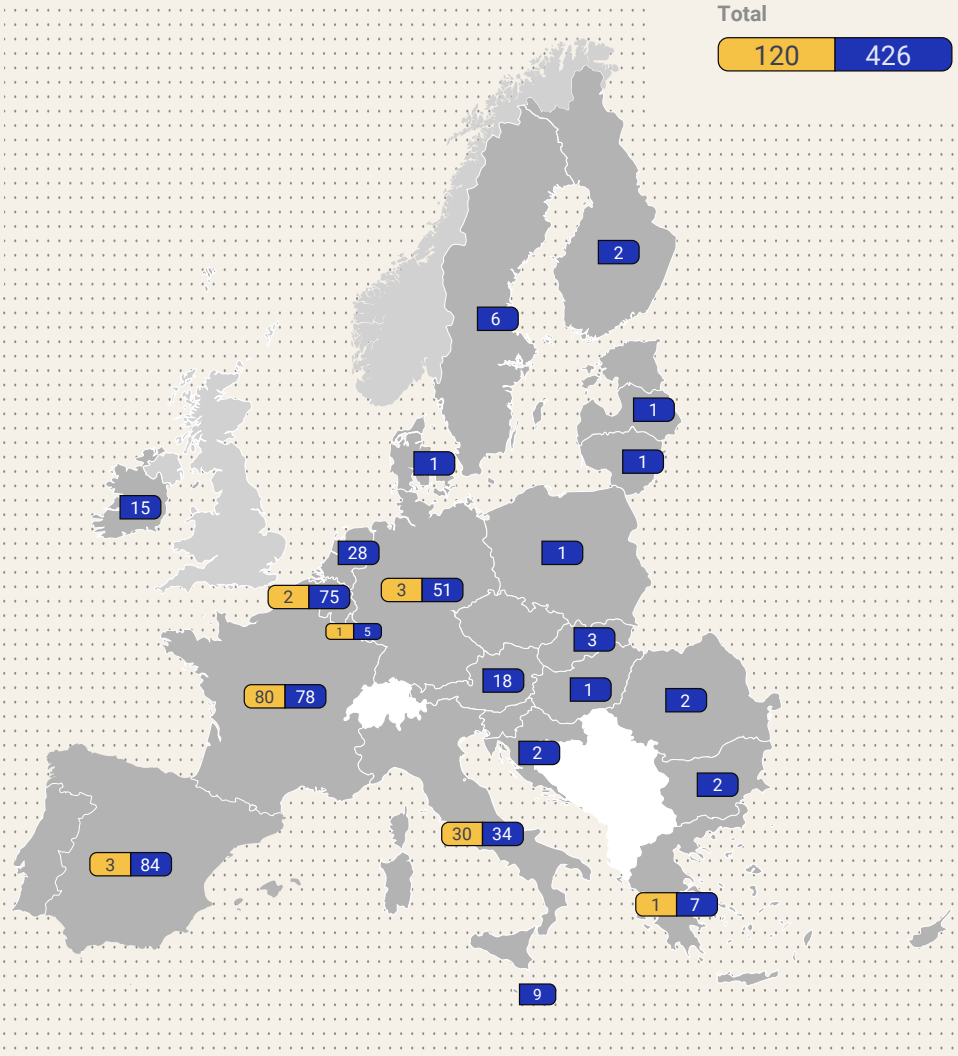

Teroristu uzbrukumi (pabeigtie, neizdevušies un novērstie) un apcietināšanas gadījumi par teroristu nodarījumiem ES, sadalījumā pa terorisma veidiem, 2021.–2023. gads

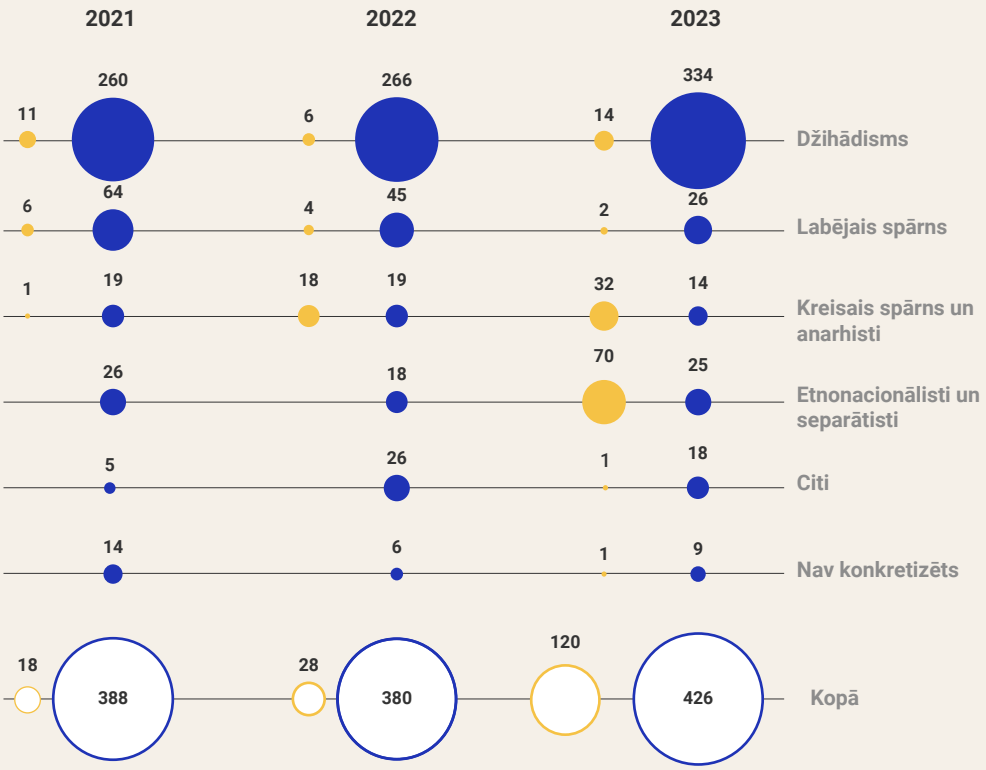

Uzbrukumi | Aresti

PAR TE-SAT

Eiropas Savienības (ES) ziņojums par terorisma situāciju un tendencēm (TE-SAT) ir situācijas pārskats, kurā ir iekļauti galvenie rādītāji un raksturotas norises terorisma jomā ES. TE-SAT ziņojums tiek publicēts katru gadu, lai informētu politikas veidotājus, tiesībaizsardzības iestādes un plašu sabiedrību. Tajā tiek iekļauti statistikas dati par teroristu uzbrukumiem, apcietināšanas gadījumiem, notiesājošiem spriedumiem un sodiem dalībvalstīs. Pamatojoties uz ideoloģiskajām prioritātēm, ziņojumā nošķirtie un padziļināti aplūkotie terorisma veidi ir džihādistu terorisms, labējā spārna terorisms, kreisā spārna un anarhistu terorisms, etnonacionālistu un separātistu terorisms, kā arī citi terorisma veidi.

Jūsu atsauksmēm ir nozīme.

Noklikšķinot uz šīs saites vai noskenējot iegulto QR kodu, jūs varat aizpildīt īsu lietotāja aptauju angļu valodā par šo ziņojumu. Jūsu viedoklis palīdzēs mums vēl vairāk uzlabot mūsu produktus.

https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/eus_strategic_reports



ZIŅOJUMS PAR TERORISMA SITUĀCIJU UN TENDENCĒM EIROPAS SAVIENĪBĀ (TE-SAT) 2024. GADĀ - KOPSAVILKUMS

PDF ISBN 978-92-95236-79-0 do i10.2813/2023820 QL-01-24-011-LV-N

© Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai, 2024

Šis kopsavilkums ir iztulkots ērtības labad. Lūdzam ņemt vērā, ka oficiālā redakcija atsaucēm ir angļu valodā.

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Lai izmantotu vai reproducētu fotoattēlus vai citus materiālus, kuru autortiesību īpašnieks nav Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Citējiet šo publikāciju: Europol (2024), European Union Terrorism Situation and Trend Report – Executive summary, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

2024. gada TE-SAT ziņojuma pilns teksts ir pieejams Eiropola tīmekļa

www.europol.europa.eu